



1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

**Levélcím:** 1245, Budapest 5. Pf. 1036

**Telefon:** (06-1) 472-8865, **Fax:** (06-1) 472-8860

**Ügyszám:** Vj/018/2013.

**Iktatószám:** Vj/018-25/2013.

A Gazdasági Versenyhivatal eljáró versenytanácsa (a továbbiakban: Versenytanács) a Csabai, Lindner és Varga Ügyvédi Iroda eljáró ügyvéd: dr. V. N.) által képviselt **Akácia Pharma Kereskedelmi Kft.** (Budapest) eljárás alá vont ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat és jogsértő reklámozás tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban – nyilvános tárgyalást követően – meghozta az alábbi

### v é g z é s t .

Az eljáró versenytanács – a jelen versenyfelügyeleti eljárás egyidejű megszüntetésével – kötelezi az Akácia Pharma Kereskedelmi Kft.-t (a továbbiakban: eljárás alá vont) az általa tett, alábbiak szerinti vállalások teljesítésére.

- A) Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen végzés kézhezvételét követő 15 napon belül közzéteszi és 2014. április 30-ig fenntartja [www.immunotrofina.hu](http://www.immunotrofina.hu) című honlapjának főoldalán az alábbi tájékoztatást: „Az Immunotrofina étrend-kiegészítő, amely hozzájárul az immunrendszer működéséhez, azonban gyógyhatással, betegség megelőző hatással nem rendelkezik.”
- B) Az eljárás alá vont vállalja, hogy [www.immunotrofina.hu](http://www.immunotrofina.hu) című honlapján 2014. január 15-től 2014. április 30-ig tájékoztató anyagot tesz közzé, amelyben arról informálja a fogyasztókat tudományos megalapozottsággal, objektíven és közérthetően, hogy mi az immunerősítők szerepe, illetve mi a különbség az immunerősítők, vitaminok és egyéb étrend-kiegészítők, valamint a gyógyszerek között, ideértve azok kommunikációs szabályait is.
- C) Az eljárás alá vont vállalja, hogy 2014. január 15-ig kezdeményezi a [www.babaszoba.hu](http://www.babaszoba.hu) című honlap fenntartójánál, hogy az előző pontban hivatkozott tájékoztató anyag a honlaphoz kapcsolódó ún. Fejlődéskövető Hírlevélben is megjelenjen, két alkalommal.
- D) Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen végzés kézhezvételét követő 15 napon belül kezdeményezi a honlapok fenntartóinál a [www.naturmarket.hu](http://www.naturmarket.hu), a [www.egeszsegtarhaz.hu](http://www.egeszsegtarhaz.hu), a [www.babaharmonia.hu](http://www.babaharmonia.hu) és a [www.doki.net](http://www.doki.net) című honlapokról az Immunotrofinával kapcsolatos – az eljáró versenytanács által kifogásolt<sup>1</sup> – állítások törlését.

---

<sup>1</sup> A jelen végzés 10. pontja szerinti

- E) Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jelen végzés kézhezvételét követő 30 napon belül egyeztetést kezdeményez az Immunotrofina gyártójánál annak érdekében, hogy a termék összetevői között feltüntetésre kerüljön a foszfoglükán.
- F) Az eljárás alá vont vállalja továbbá, hogy 2014. május 31-ig igazolja a Gazdasági Versenyhivatalnak, hogy a fenti vállalásait megkezdte, illetve a vállalt időponttól és időtartamban teljesítette.
- G) Az eljárás alá vont vállalja, hogy a jövőben is tartózkodik attól a jelen ügyben vizsgált gyakorlattól, amelyet már a versenyfelügyeleti eljárás indulását megelőzően abbahagyott: így nem tulajdonít az érintett terméknek gyógyhatást, illetve betegséget megelőző hatást, valamint – amennyiben az tárgyilagosan nem igazolható – piacelsőséget.

A végzéssel szemben a közléstől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtott vagy ajánlott küldeményként postára adott, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A kérelmet a bíróság nemperes eljárásban bírálja felül, amely során kizárólag okirati bizonyításnak van helye, azonban a bíróság a feleket a szükségeshez képest meghallgathatja.

## INDOKOLÁS

### I.

#### **Az eljárás megindításának körülményei**

1. A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2013. február 13-án annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást az Akácia Pharma Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: eljárás alá vont) ellen, hogy az eljárás alá vont 2010 februárja és 2013. február 13. között a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Fttv.) 6. §-ának (1) bekezdése b) pontjában, valamint ezen pont ba) alpontjában foglalt tényállás megvalósításával megsértette-e az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdésében előírt tilalmat, illetőleg megsértette-e az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 10. §-ának (3) bekezdésében előírt tilalmat – figyelemmel az Éltv. 10. §-a (4) bekezdésében foglalt rendelkezésre –, amikor Immunotrofina elnevezésű készítményének népszerűsítése érdekében alkalmazott kereskedelmi gyakorlatával
  - a termék gyógyhatásával kapcsolatban olyan állításokat tett közzé, amelyek valószínűsíthetően nem felelnek meg az élelmiszerek tekintetében irányadó ágazati rendelkezéseknek, illetve a kereskedelmi kommunikációra vonatkozó előírásoknak,
  - a termék összetevője tekintetében valószínűsíthetően valótlan állítást tett közzé, végül
  - valószínűsíthetően megtévesztésre alkalmas módon állította, hogy a termék „egyedülálló összetétele miatt a leghatékonyabb védelmet biztosítja”.

2.

2. Tekintettel arra, hogy a feltárt tényállás alapján a termék foszfoglükán tartalmára vonatkozó állítások kapcsán indokolt lehet annak a vizsgálata is, hogy az eljárás alá vont ezzel a magatartással – tekintettel az Éltv. 10. §-a (4) bekezdésére is, miszerint az élelmiszerekre vonatkozó reklámokra is alkalmazandóak a (2) bekezdés rendelkezései – megsértette-e az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének a) pontját is, miszerint az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót az élelmiszer tulajdonságai – így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja – tekintetében, a GVH 2013. október 15-én kelt Vj/018-019/2013. számú végzéssel a vizsgálat jogalapját kiterjesztette az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének a) pontjára is.

## II.

### **Az eljárás alá vont vállalkozás és az érintett termék**

3. Az eljárás alá vont 2007-ben alakult, a svájci székhelyű Akacia AG tulajdonában van, kozmetikai szereket, orvostechikai eszközöket, étrend-kiegészítőket és gyógyszereket gyártó vállalkozások magyarországi üzleti érdekeinek képviselőjére szakosodott. Az eljárás alá vont 2012. évi nettó árbevétele 213.135.905 Ft volt.
4. Az eljárás alá vont 2008-tól forgalmazza az Immunotrofina szirup 200 ml elnevezésű terméket, amelyet egy olasz vállalkozás, a D.M.G. Italia S.R.L. állít elő.
5. A vizsgálattal érintett termék étrend-kiegészítőként (élelmiszerként) hozható forgalomba.
6. Magyarországon az étrend-kiegészítőket (azok hatékony hatásági ellenőrzésének elősegítése céljából) legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártónak vagy az importőrnek kötelessége bejelenteni az Országos Élelmiszer- és Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) felé. A bejelentési (notifikációs) kötelezettség nem jelent mást, mint a termék címkéjének és adatlapjának benyújtását az OÉTI-hez, legkésőbb a termék piacra helyezésének napján. A rendszer nem alkalmas a termék forgalomba kerülésének megakadályozására, csak a piacfelügyeleti munkát segíti elő azzal, hogy probléma, veszély észlelésekor a további intézkedések megtétele céljából értesítést kap az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat.
7. Az OÉTI által az Immunotrofina szirup étrend-kiegészítőként történő bejelentéséről 2007-ben kiállított igazolás (notifikáció) szerint a termék összetevői a következők: desztillált víz, fruktóz, arginin, béta glükán 1-3, szójalecitin, citromsav, vanília aroma, karamell, parametroxi-benzoésav nátrium sója, nátrium-benzoát, xantángumi, kalcium-D-pantotenát, piridoxin-hidroklorid, B12-vitamin, kálium jodid. Az OÉTI-hez benyújtott magyar nyelvű pótcímke szerint *„a termék összetevői hozzájárulnak az immunrendszer megfelelő működéséhez.”* Az igazolás<sup>2</sup> felhívja a figyelmet arra, hogy *„ezen nyilvántartásba vétel nem gyártási, illetve forgalomba hozatali engedély, tehát nem tanúsítja a termék megfelelőségét”*.

---

<sup>2</sup> Vj/018-005/2013. számú irat M/9. számú melléklete, Vj/018-011/2013. számú irat M/2. számú melléklete

8. Az OÉTI-hez benyújtott címketerv<sup>3</sup> szerint a termék összetétele a következő: desztillált víz, fruktóz, arginin, béta-glükán 1-3, emulgálószer (szójalecitin), savanyúságot szabályozó anyag (citromsav), vanília aroma, szacharózból készült természetes karamell, tartósítószer (parametoxi-benzoésav nátriumsó, nátrium benzoát), sűrűséget szabályozó anyag (xantángumi), B5 vitamin (Kalcium pantotenát), B6 vitamin, B12 vitamin, kálium-jodid.

### III.

#### A vizsgált kereskedelmi gyakorlat

9. A jelen vizsgálat az Immunotrofina szirup népszerűsítése során alkalmazott azon állításokra terjedt ki, amelyek a terméknek
- gyógyhatást,
  - foszfoglükán tartalmat,
  - a hatékonyság tekintetében piacelsőséget tulajdonítanak.
10. A feltárt kereskedelmi kommunikációk tartalmát részletesen a Vj/018-014/2013. számú vizsgálati jelentés 5. számú melléklete ismerteti. A következő táblázat a jelen versenyfelügyeleti eljárás szempontjából releváns állításokat, azok ismert megjelenési jellemzőit összegzi:

Kommunikációs eszköz megnevezése, a megjelenés jellemzői	Kommunikációs eszközök releváns állításai		
	Gyógyhatás állítás	Összetételre vonatkozó állítás	Piacelsőségi állítás
2012. szeptember 10. - október 5. között a Class Fm csatornán hallható rádióspot	„nem lesz olyan könnyen beteg” „És ha mégis megfáznál, majd hamarabb meggyógyulsz.”	-	-
2012. május – november 15. között az <a href="http://www.immunotrofina.hu">www.immunotrofina.hu</a> című honlap	„légtúti betegségek megelőzésére, a betegségek lefolyásának csökkentésére, regeneráció elősegítésére.”	„Speciális hatóanyaga a foszfoglükán”	-
<a href="http://www.doki.net/tarsasag/gyastroenterologia/hirek.aspx?nid=15890">http://www.doki.net/tarsasag/gyastroenterologia/hirek.aspx?nid=15890</a> <sup>4</sup>	„légtúti betegségek megelőzésére, a betegségek lefolyásának csökkentésére, regeneráció elősegítésére.”	„Speciális hatóanyaga a foszfoglükán”	-
<a href="https://www.naturmarket.hu/immunotrofina-szirup-200-ml/">https://www.naturmarket.hu/immunotrofina-szirup-200-ml/</a> <sup>5</sup>	„Felső légúti megbetegedések megelőzésére... Felső légúti megbetegedések esetén ... Orr-garat, mandulagyulladás esetén ... Krónikus betegségek esetén, amikor	-	-

<sup>3</sup> Vj/018-011/2013. számú irat M/2. számú melléklete

<sup>4</sup> Magyar Gyermekek-gastroenterológiai Társaság Közhasznú Egyesület honlapján elérhető terméktájékoztató, a Vj/018-011/2013. számú irat és a Vj/018-017/2013. számú irat szerint a 2013. január 10-i és 2013. október 7-i állapotok

<sup>5</sup> Webáruház honlapján elérhető terméktájékoztató, a Vj/018-011/2013. számú irat és a Vj/018-017/2013. számú irat szerint a 2013. január 10-i és 2013. október 7-i állapotok

	az immunrendszert kell erősíteni”		
<a href="http://www.babaharmonia.hu/?p=5">http://www.babaharmonia.hu/?p=5</a> <sup>6</sup>	„Alkalmas a felső légúti fertőzések megelőzésére, e betegségek lefolyásának enyhítésére és rövidítésére, valamint a regeneráció elősegítésére ... Összegzésként elmondható, hogy az Immunotrofina szirup az immunrendszer hasznos támogatója lehet a légúti kórokozókkal vívott harcban, csecsemőkortól egészen időskorig.”	„legfontosabb hatóanyaga a béta-glukán továbbfejlesztett formája, a foszfoglükán”	-
<a href="http://www.egeszsegtarhaz.hu/immunerosites/immunotrofina-szirup-200-ml">http://www.egeszsegtarhaz.hu/immunerosites/immunotrofina-szirup-200-ml</a> <sup>7</sup>	„felső légúti betegségek megelőzésére, a betegségek lefolyásának csökkentésére, regeneráció elősegítésére.”	„Speciális hatóanyaga a foszfoglükán”	-
A Magyar Gyógyszerész Tulajdonú Patikák 2011. decemberi reklámújsága (a továbbiakban: MGYTP újság)	„Előzze meg a betegséget, erősítse immunrendszerét!... Támogatást nyújthat a szervezet számára megfázás és influenza esetében ... Segíthet az orr és torokmandula megbetegedéseiben szenvedőknek!”	„Foszfoglükán tartalmú immunerősítő szirup az egész család számára!”	-
Rendelői plakát	„Megelőzésre és a gyógyulás elősegítésére!”	„Foszfoglükán tartalmú, vény nélkül kapható immunerősítő készítmény!” „Hatóanyagok: B5; B6; B12 – vitaminok, Jód, L-arginin, Foszfoglükán”	-
Patikai plakát	„Megelőzésre és a gyógyulás elősegítésére!”	„Foszfoglükán tartalmú, vény nélkül kapható immunerősítő készítmény!” „Hatóanyagok: B5; B6; B12 – vitaminok, Jód, L-arginin, Foszfoglükán”	-
Fejlődéskövető Hírlevél 14. szám <sup>8</sup>	-	-	„Óvja gyermekét Immunotrofina sziruppal, ami egyedülálló összetétele miatt a leghatékonyabb védelmet

<sup>6</sup> Egy gyermekorvos honlapján elérhető terméktájékoztató, a Vj/018-011/2013. számú irat és a Vj/018-017/2013. számú irat szerint a 2013. január 10-i és 2013. október 7-i állapotok

<sup>7</sup> Webáruház honlapján elérhető terméktájékoztató, a Vj/018-011/2013. számú irat és a Vj/018-017/2013. számú irat szerint a 2013. január 10-i és 2013. október 7-i állapotok

<sup>8</sup> A [www.babaszoba.hu](http://www.babaszoba.hu) című felületen regisztrálóknak küldött 2012. októberi hírlevél

			biztosítja.”
Fejlődéskövető Hírlevél 16. szám <sup>9</sup>	-	-	„Óvja gyermekét Immunotrofina sziruppal, ami egyedülálló összetétele miatt a leghatékonyabb védelmet biztosítja.”
Szórólap (orvosok, védőnők, gyógyszerészek által terjesztve)	<p>„Miért fontos hatóanyag a foszfoglükán?</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- mert olyan egyedi molekula, amely gyorsan és hatékonyan aktiválhatja a védekező rendszert,</li> <li>- mert segíthet az orr és torokmandula megbetegedéseiben szenvedőknek,</li> <li>- mert támogatást nyújthat a szervezetnek megfázás és influenza esetében.”</li> </ul>	<p>„Miért fontos hatóanyag a foszfoglükán?”</p> <p>„Foszfoglükán tartalmú immunerősítő szirup az egész család számára!”</p>	-

#### IV.

##### Az eljárás alá vont álláspontja és kötelezettségvállalása

11. Az eljárás alá vont kiemelte, hogy a GVH következetes gyakorlata szerint a kereskedelmi gyakorlatok fogyasztói üzenete az egyes kereskedelmi gyakorlatok és a kereskedelmi gyakorlatok összességének alapján állapítható meg. Ennek alapján leszögezhető, hogy az Immunotrofina termékre vonatkozó kereskedelmi gyakorlatok üzenete az, hogy a készítmény erősíti az immunrendszert, így növeli a szervezet általános ellenálló-képességét, ami segítséget nyújthat a külső környezeti hatások leküzdésében.
12. Az eljárás alá vont emlékeztetett rá, hogy a European Food Safety Authority (a továbbiakban: EFSA) által 2011-ben közzétett vélemény szerint az olyan állítások, mint „hozzájárul a szervezet természetes védekezőképességhez”, „hozzájárul az immunrendszer megfelelő működéséhez”, „külső hatások elleni védekezőképességhez történő hozzájárulás”, általánosak és nem feleltethetők meg az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 20-i – az élelmiszerekkel kapcsolatos tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló – 1924/2006/EK rendeletében (a továbbiakban: 1924/2006/EK rendelet) foglalt egészségre ható állítás fogalmának, sem pedig az azt implementáló Éltv. 10. §-a szerinti betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó állítás tilalmának.

<sup>9</sup> A [www.babaszoba.hu](http://www.babaszoba.hu) című felületen regisztrálónak küldött 2012. novemberi hírlevél

13. Álláspontja szerint az Immunotrofina termékre vonatkozó kereskedelmi gyakorlatoknak egyértelműen az a fogyasztói üzenete, hogy az Immunotrofina a szervezet általános ellenálló-képességének fenntartásához járul hozzá, így általános egészségvédő hatással rendelkezik. Tekintettel az eljárással érintett termék természetére, az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt általánosan tájékozott fogyasztó tisztában van azzal, hogy az Immunotrofina nem egyes betegségek gyógyítására használandó, hanem a szervezet általános egészségének megőrzéséhez járul hozzá – ezt erősíti az is, hogy sem a kereskedelmi gyakorlatok, sem a dobozban található beteg tájékoztató nem azt tartalmazza, hogy egy már kialakult betegség esetén hogyan kell szedni az eljárással érintett terméket, hanem azt, hogy annak folyamatos, bármilyen betegség tüneteinek kialakulása előtti szedése segíthet abban, hogy a szervezet ellenálló-képességének növelésével azt a betegséget könnyebben leküzdje.
14. Az eljárás alá vont megítélése szerint az Immunotrofina készítmény kapcsán közzétett kereskedelmi gyakorlat nem tekinthető a sérülékeny fogyasztók számára közzétett kereskedelmi gyakorlatnak. A termékre vonatkozó kereskedelmi gyakorlat az átlagos fogyasztói körnek szól, így azokkal kapcsolatban az Fttv. 4. §-ának (1) bekezdésében foglalt fogyasztói tudatossági mérce alkalmazandó. Az, hogy az Immunotrofina elsősorban gyermekek számára szánt készítmény, nem változtat ezen a tényen: a gyermekek számára nyilván szüleik vásárolnak az immunrendszer megfelelő működéséhez hozzájáruló készítményeket.
15. Eljárás alá vont kifejtette továbbá, hogy az Immunotrofina terméket évek óta alkalmazzák immunerősítőként, amely immunerősítő hatás hozzájárul ahhoz, hogy a szervezet ellenálló-képessége nőjön, így a felső légúti betegségek kialakulása ellen nagyobb eséllyel vegye fel a harcot. Az immunerősítő hatás egyben hozzájárul ahhoz is, hogy a szervezet a betegségek tüneteit könnyebben kezelje, így azok lefolyása gyorsabb legyen, valamint egy-egy betegség után hozzájárul a szervezet normál működéséhez, a regenerációhoz.
16. Az eljárás alá vont szerint valamennyi immunerősítő, illetve a szervezet védekező-rendszerének erősítésére vonatkozó állítása megalapozott, amelyet a becsatolt iratok igazolnak. Egyfelől ezen hatásmechanizmust számos csatolt kutatási eredmény igazolja, másfelől pedig az Immunotrofina hatóanyagai közül az EFSA előírásai a B6- (piridoxin-hidroklorid) és B12-vitamin esetében engedélyezett állításként tartalmazzák „a kifáradás csökkentéséhez” és „az immunrendszer normál működéséhez” való hozzájárulást. Az immunrendszer normál működéséhez történő hozzájárulás magában foglalja, hogy egy esetlegesen legyengült szervezetet, illetve immunrendszerét erősítve nyújt védelmet a kórokozók ellen, és hozzájárul a hatékonyabb védekezéshez, azaz valóban nem lesz olyan könnyen beteg a fogyasztó. Az általános egészségmegőrző, betegségek könnyebb lefolyására vonatkozó állításokat az általa az eljárás során csatolt független orvosi cikkekből vette át, némely esetben szó szerint, és alappal bízott abban, hogy ezek valóságtartalma megfelelő, tekintettel arra, hogy az ilyen orvosi állítások megkérdőjelezése, illetve további ellenőrzése az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsítása mellett sem merül fel.
17. Ismertette, hogy a foszfoglükán a béta-glükán továbbfejlesztett változata, a béta-glükán és a foszfolipid kombinációja, egy olyan összetett molekula, melynek alkotóelemei a következők: béta-glükán (CM-glükán), foszfolipidek (szójalecitin), nátrium benzonát,

glicerin, deionizált víz. Ezek az alkotóelemek az OÉTI notifikációban külön-külön kerültek feltüntetésre.

18. Előadta, hogy a foszfoglükán molekula egyediségére vonatkozó állításokat kétséget kizáróan igazolja a molekula szabadalmi védettsége, amely figyelembe véve, hogy a World Intellectual Property Organization (a továbbiakban: WIPO) oltalma alatt áll, csaknem a világ valamennyi országára kiterjed. Tekintettel arra, hogy a szabadalmi oltalomban csak az új feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány részesíthető a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 1. §-ának (1) bekezdése alapján, egyértelmű, hogy a foszfoglükán molekula olyan új és egyedi összetétele a béta-glükánnak, amely a WIPO dokumentumok által igazolt módon hatékonyabbá teszi a béta-glükán hatásmechanizmusát egyfelől a gyorsabb felszívódás, másfelől a nagyobb fokú hasznosulás miatt, ezáltal a molekula a béta-glükán immuntámogató és a szervezet védelmét biztosító hatásmechanizmusát fokozva a leghatékonyabb védelmet biztosítja a szervezet számára.
19. Eljárás alá vont hangsúlyozta, hogy Magyarországon az Immuntrofinán kívül más foszfoglükán tartalmú termék nem kerül forgalmazásra. Az eljárás alá vont előadta, hogy a foszfoglükán molekula az OÉTI notifikációt követően részesült szabadalmi oltalomban, így a notifikációkor vagy azt megelőzően nem volt lehetőség a foszfoglükán tartalom feltüntetésére az összetevők között.<sup>10</sup> Csatolta<sup>11</sup> továbbá a gyártó arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy a termék rendelkezik a hivatkozott összetevővel.
20. Kiemelte továbbá, hogy az általa forgalmazott termékek esetében csak ritkán vagy egyáltalán nem alkalmaz fogyasztói promóciót, erre tekintettel nem volt kellőképpen jártas ezen a területen, azonban amint értesült a GVH eljárásáról, haladéktalanul intézkedett valamennyi, az eljárással érintett termékkel kapcsolatos fogyasztói promóció felfüggesztéséről, jelenleg semmilyen más általa forgalmazott étrend-kiegészítő termék vonatkozásában nem alkalmaz fogyasztói promóciós eszközt. Hangsúlyozta, elkötelezett a jogszabályoknak megfelelő, a fogyasztók érdekeit szolgáló kereskedelmi kommunikáció mellett, és kész arra, hogy a GVH döntését elfogadva azzal összhangban folytassa a továbbiakban promóciós gyakorlatát.
21. Az eljárás alá vont előadta, hogy az eljárással érintett termékekre vonatkozóan a forgalmazás kezdete óta nem érkezett panasz. Kiemelte, hogy vele szemben kereskedelmi gyakorlata jogellenessége miatt korábban semmilyen hatóság nem folytatott eljárást.
22. Az eljárás alá vont által – a vizsgálattal érintett időszakban alkalmazásra kerülő állításainak alátámasztására – benyújtott széleskörű bizonyítékok felsorolását a Vj/018-014/2013. számú vizsgálati jelentés tartalmazza.
23. Eljárás alá vont a versenytanácsi előzetes álláspont kézhezvételét követően kötelezettségvállalási nyilatkozatot<sup>12</sup> nyújtott be, majd annak tartalmát a versenyfelügyeleti eljárásban tartott tárgyaláson<sup>13</sup> pontosította a rendelkező részben foglaltak szerint. A vállalatok elfogadása melletti érvként előadta, hogy

---

<sup>10</sup> Vj/018-023/2013. számú irat

<sup>11</sup> Vj/018-023/2013. számú irat

<sup>12</sup> Vj/018-023/2013. számú irat

<sup>13</sup> Vj/018-024/2013. számú irat



- az eljárás alá vont ellen korábban nem folyt eljárás sem az Fttv., sem más, fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat elleni védelmet szolgáló jogszabályi rendelkezések megsértése miatt,
  - az eljárás alá vont még a versenyfelügyeleti eljárás indítását megelőzően, a bejelentéses szakban, ahogyan tudomására jutott, hogy a GVH jogsértést vél felfedezni a magatartásában, felhagyott a kifogásolt gyakorlattal,
  - az eljárás alá vont érdekkörén kívüli, független tudományos orvosi cikkek is tanúsítanak az Immunotrofina terméknek a jelen ügyben kifogásolt hatásokat,
  - az eljárás alá vont a fogyasztói kereskedelmi kommunikációban járatlan, és ugyan a GVH-nak van kialakult gyakorlata az étrend-kiegészítők reklámozásával kapcsolatban, ez a gyakorlat folyamatosan formálódik, miközben csak a bejelentéses szakot követően került közzétételre az étrend-kiegészítővel kapcsolatos kommunikációt nagyban segítő, egyértelmű iránymutatásokat tartalmazó EFSA állásfoglalás,
  - a vizsgált kampány kifejezetten kis kampánynak tekinthető, csak részben volt jogsértő, továbbá a rövid ideig sugárzott rádióreklámtól eltekintve földrajzilag és számszakilag is csak szűk fogyasztói körhöz jutott el,
  - a fogyasztói réteg nem tekinthető sérülékenynek.
24. Eljárás alá vont álláspontja szerint a vállalt tájékoztatásokkal érdemben enyhülhet az immunerősítő étrend-kiegészítővel kapcsolatos kereskedelmi kommunikációk okozta fogyasztói kiszolgáltatottság, valamint a vállalt tájékoztatás egyértelműen túlmutat a jelen ügyön, mivel az immunerősítőkről, étrend-kiegészítőkről általánosságban közölne információt.

## V.

### Jogi háttér

25. Az Fttv. 1. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv. állapítja meg az áruhoz kapcsolódó, a kereskedelmi ügylet lebonyolítását megelőzően, annak során és azt követően a fogyasztóval szemben alkalmazott kereskedelmi gyakorlatokra, valamint az ilyen kereskedelmi gyakorlat tekintetében alkalmazott magatartási kódexekre vonatkozó követelményeket, és az azok megsértésével szembeni eljárás szabályait. Ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint az Fttv. hatálya arra a kereskedelmi gyakorlatra terjed ki, amely Magyarország területén valósul meg, továbbá arra is, amely Magyarország területén bárkit fogyasztóként érint.
26. Az Fttv. 3. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy tilos a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat.
27. A (2) bekezdés szerint tisztességtelen az a kereskedelmi gyakorlat, a) amelynek alkalmazása során a kereskedelmi gyakorlat megvalósítója nem az ésszerűen elvárható szintű szakismerettel, illetve nem a jóhiszeműség és tisztesség alapelveinek megfelelően elvárható gondossággal jár el (a továbbiakban: szakmai gondosság követelménye), és b) amely érzékelhetően rontja azon fogyasztó lehetőségét az áruval kapcsolatos, a szükséges információk birtokában meghozott tájékozott döntésre, akivel kapcsolatban alkalmazzák,

illetve akihez eljut, vagy aki a címzettje, és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg (a továbbiakban: a fogyasztói magatartás torzítása), vagy erre alkalmas.

28. A (3) bekezdés alapján a (2) bekezdés értelmében tisztességtelen különösen az a kereskedelmi gyakorlat, amely megtévesztő (6. § és 7. §) vagy agresszív (8. §).
29. Az Fttv. 6. §-a (1) bekezdésének b) pontja rögzíti, megtévesztő az a kereskedelmi gyakorlat, amely valótlan információt tartalmaz, vagy valós tény – figyelemmel megjelenésének valamennyi körülményére – olyan módon jelenít meg, hogy megtéveszti vagy alkalmas arra, hogy megtéveszse a fogyasztót az áru lényeges jellemzői közül egy vagy több tényező tekintetében és ezáltal a fogyasztót olyan ügyleti döntés meghozatalára készíti, amelyet egyébként nem hozott volna meg, vagy erre alkalmas.
30. Az Éltv. 10. §-a (2) bekezdésének a) pontja értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer, továbbá az élelmiszerek megjelenítése (formája vagy alakja, csomagolása, bemutatásának módja, kellékei) nem tévesztheti meg a végső fogyasztót az élelmiszer tulajdonságai – így különösen az élelmiszer természete, azonossága, jellemzői, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási helye vagy eredete, illetve előállítási vagy termelési módja – tekintetében.
31. Az Éltv. 10. §-ának (3) bekezdése értelmében az élelmiszer-jelölés és az alkalmazott jelölési módszer – ha jogszabály vagy közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus eltérően nem rendelkezik – nem tulajdoníthat az élelmiszernek betegség megelőzésére, gyógyítására vagy kezelésére vonatkozó tulajdonságokat, illetve nem keltheti ezen tulajdonságok meglétének benyomását. Az Éltv. 10. §-ának (4) bekezdése szerint a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell az élelmiszerekre vonatkozó reklámra.
32. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése a 10. § (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
33. Az Fttv. 19. §-ának c) pontja értelmében a kereskedelmi gyakorlat tisztességtelenségének megállapítására irányuló eljárásra az Fttv.-ben meghatározott eltérésekkel a GVH eljárása tekintetében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) rendelkezéseit kell alkalmazni.
34. A Tptv. 75. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha hivatalból indult versenyfelügyeleti eljárásban vizsgált magatartás tekintetében az ügyfél kötelezettséget vállal arra, hogy magatartását meghatározott módon összhangba hozza a törvény, illetve az EK-Szerződés 81-82. cikkének rendelkezéseivel, és a közérdek hatékony védelme e módon biztosítható, az eljáró versenytanács végzéssel – az eljárás egyidejű megszüntetésével – kötelezővé teheti a vállalat teljesítését, anélkül, hogy a végzésben a törvényt sértés megvalósulását, vagy annak hiányát megállapítaná.
35. A Tptv. 75. §-ának (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés szerinti végzés meghozatala nem zárja ki azt, hogy az ügyben – a körülmények lényeges változása miatt, illetve akkor, ha a végzés a döntés meghozatala szempontjából fontos tény félrevezető közlésén alapult –

újabb versenyfelügyeleti eljárás kerüljön megindításra. Az újabb versenyfelügyeleti eljárás során rendelkezni kell a korábban az (1) bekezdés alapján hozott végzésről.

36. Az Fttv. 27. §-ának (3) bekezdése rögzíti, hogy a Tpv. 75. §-a szerinti kötelezettségvállalás alkalmazásának akkor is helye lehet, ha az ügyfél a vizsgált magatartással időközben felhagyott. Ilyen esetben a magatartás megismétlésétől való tartózkodásra lehet kötelezettséget vállalni.
37. A Tpv. 76. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján a vizsgáló utóvizsgálatot tart a 75. § szerinti végzésben meghatározott kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében. A (4) bekezdés a) pontja rögzíti, hogy az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentése alapján az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben, ha az ügyfél a kötelezettséget nem teljesítette, végzéssel bírságot (78. §) szab ki, kivéve, ha a körülmények változására tekintettel a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése nem indokolt; ilyen esetben, továbbá akkor, ha az ügyfél a kötelezettséget teljesítette, az utóvizsgálatot végzéssel megszünteti.
38. A Tpv. 82. §-ának (1) bekezdése alapján az eljáró versenytanácsnak a versenyfelügyeleti eljárás során hozott végzése ellen külön jogorvoslatnak csak akkor van helye, ha azt a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) vagy a Tpv. megengedi. A (2) bekezdés értelmében az eljáró versenytanács végzésével szemben fellebbezésnek nincs helye, annak bírósági felülvizsgálata kérhető.

## VI.

### A nyilatkozat elfogadása mellett és ellen szóló körülmények

39. A kötelezettségvállalási nyilatkozat elbírálása során a Versenytanács – a Tpv. 75. §-ában foglalt azon általános kérdésemelül, hogy közérdek hatékony védelme biztosítható-e a kötelezés és a versenyfelügyeleti eljárás ekként történő megszüntetése révén – a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa Elnökének 3/2012. számú, a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése tárgyában indult eljárásokban tett kötelezettségvállalásról szóló közleménye (a továbbiakban: Közlemény) alapján a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett és ellen szóló körülményeket összességében értékelte, figyelemmel az érintett piac sajátosságaira.
40. A jelen versenyfelügyeleti eljárás alapvetően három magatartásra, gyakorlatra irányult, így annak mérlegelése is szükséges, hogy ezen három magatartási elem (gyógyhatásra, foszfoglükán tartalomra, hatékonysági piacelsőségre vonatkozó állítások) esetében hogyan értelmezhető, azok esetében hogyan érvényesülhet a közérdek hatékony védelme a vállalatok révén. Általánosságban elmondható, hogy mindhárom magatartás esetében a kötelezettségvállalás elfogadása mellett szól, hogy a vizsgált gyakorlat a kereskedelmi költségek és a potenciális fogyasztói hátrányok tekintetében is csekély súlyúnak tekinthető.
41. A foszfoglükán tartalom (gyártói) dokumentációban történő megjelenítésének kezdeményezése önmagában alkalmas lehet arra, hogy az eljárás alá vont vizsgált magatartásának ezen eleme tekintetében felmerülő fogyasztói tájékoztatási hiányosságot orvosolja.

42. A Versenytanács a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett szóló körülményként értékelte a kötelezettségvállalási nyilatkozat elbírálásakor azt, hogy nincs arról tudomása, hogy a GVH vagy más hatóság a GVH kötelezettségvállalási nyilatkozat tárgyában meghozandó döntésének meghozatalát megelőző öt évben azt állapította volna meg, hogy az eljárás alá vont megsértette az Fttv.-nek, illetve a Közlemény 12. pontjában jelzett más jogszabálynak a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen, jellemzően megtévesztésre alkalmas kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmét szolgálni hivatott rendelkezését (Közlemény 30. pontja).
43. Ugyancsak a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása mellett szóló körülményként értékelte a Versenytanács a gyógyhatás állítások és a piacelsőségi állítás kapcsán, hogy a GVH eljárásában vizsgált probléma eljárás alá vont általi észlelését (a versenyfelügyeleti eljárást megelőző bejelentéses szakban történt vizsgálói megkeresést) követően az eljárás alá vont a kereskedelmi gyakorlatát önkéntes módosította, a kifogásolt állításokkal (ide nem értve a foszfoflükán tartalmat) felhagyott (Közlemény 31. pontja).
44. A Közlemény 33. pontja értelmében egy, a fogyasztói tudatosságot növelő kommunikációs kampány lebonyolításának vállalása önmagában nem teszi szükségszerűen indoklhatóvá a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadását, ugyanakkor a GVH az eljárás alá vont vállalkozás nyilatkozatának elfogadása mellett szóló körülményként veszi figyelembe, ha e kommunikációs kampány nyomán valószínűsíthetően érdemben enyhül az észlelt probléma megismétlődésének kockázata. A jelen esetben megállapítható, hogy a vállalt tájékoztatások (honlapi közlés a termék jogi jellege, természete kapcsán, edukációs célú tájékoztató anyag honlapon és hírlevelekben) várhatóan a vizsgált gyakorlattal elért fogyasztói réteg egy jelentős részéhez eljutnak, hiszen a vizsgált gyakorlat kommunikációs eszközeit részben fedik, így ténylegesen segíthetik a fogyasztók tudatosabb döntéshozatalát vagy az arra való képességét.
45. A tájékoztatások hatékonysága kapcsán megjegyzendő, hogy a honlapi tájékoztatás jelentősége a jelen esetben abban rejlik, hogy – ahogyan a feltárt kommunikációkból is látható – a termék honlapján megjelenő információk jelentik a különböző webáruházak kommunikációjának, tájékoztatásainak az alapját is, illetve egyes webáruházak esetenként visszautalnak az adott termék honlapjára is, így a vállalt tájékoztatások szélesebb fogyasztói körhöz jutnak el, mint pusztán a honlap látogatói.
46. A hírlevelek kapcsán pedig megállapítható, hogy a vizsgált gyakorlattal is célzott fogyasztói kör (gyermekük egészségéért aggódó, felelősen gondolkodó, de egyes üzenetekre bizonyos szempontból különösen érzékeny szülők) felé eljutatott, többféle aktuális információt, esetlegesen szerkesztői tartalmat is magába foglaló, direkt üzenetek hatékony (tartalmuk, közvetlenségük miatt egyfajta bizalmat is erősítő) tájékoztatási csatornát jelentenek.
47. Megállapítható továbbá, hogy az edukációs jellegű tájékoztatásokra vonatkozó vállalás kellő részletezettségű, konkrét, a vállalás többi elemével együtt relatíve könnyen ellenőrizhető és számonkérhető (Közlemény 33. pontja).
48. A Versenytanács az eljárás alá vont kötelezettségvállalási nyilatkozatának elfogadása mellett szóló körülmények között vette figyelembe azt is, hogy a kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadásának eredményeként módosuló kereskedelmi gyakorlat, különösen a vállalt *„Az Immunotrofina étrend-kiegészítő, amely hozzájárul az immunrendszer*

*működéséhez, azonban gyógyhatással, betegség megelőző hatással nem rendelkezik.”* tájékoztatás és az edukációs célú tájékoztató anyag túlmutat az adott ügyön, az átlagosnál erőteljesebben orientálhatja a versenytársak és más piaci szereplők magatartását (Közlemény 34. pontja), illetve segíti a fogyasztói tudatosság növelését.

49. A kötelezettségvállalási nyilatkozat elfogadása ellen szóló körülményként (Közlemény 36. pontjának b) alpontja) értékelte a Versenytanács, hogy az étrend-kiegészítővel kapcsolatos gyógyhatás-állítások tilalmára vonatkozó joggyakorlat már a kereskedelmi gyakorlat tanúsítását megelőzően kikristályosodott, azonban ezen tényezőt árnyalja, hogy a magatartás hatása, a fogyasztói hátrány csekély súlyú lehetett.
50. A Versenytanács az eljárás során feltárt valamennyi tény és körülmény, valamint az eljárás alá vont kötelezettségvállalási nyilatkozata tartalmának együttes mérlegelése után úgy ítélte meg, hogy a közérdek leghatásosabban az eljárás alá vont vállalásainak elfogadásával biztosítható.
51. Mindezekre tekintettel a Versenytanács a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.
52. A Versenytanács általánosságban megjegyzi a jelen ügytől függetlenül, hogy a kötelezettségvállalás intézményének sem célja, sem hatása nem lehet pusztán az, hogy a vállalkozások mentesüljenek a versenyjogi felelősség alól, elkerüljék a bírságot. A kötelezettségvállalás lényege a közérdek hatékony védelme, amely ugyan versenyfelügyeleti eljárásonként másként ragadható meg, de minden ügyben irányadó logika mentén, hiszen a hatékonyság racionalitást és egyfajta közvetlen kapcsolatot is feltételez. Erre való tekintettel az általános, öncélú, erőltetett, a versenyfelügyeleti eljárás tárgyától vagy a jogkövető magatartástól független vállalások nem értelmezhetőek a közérdek hatékony védelmeként.

## **VII.**

### **Egyéb kérdések**

53. Az Fttv. 10. §-ának (3) bekezdése alapján a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának megsértése miatt a GVH jár el, ha a kereskedelmi gyakorlat a gazdasági verseny érdemi befolyásolására alkalmas.
54. Az Fttv. 11. §-ának (1) bekezdése értelmében a 10. § alkalmazásában a gazdasági verseny érdemi érintettségének megállapításánál - a jogsértéssel érintett piac sajátosságainak figyelembevételével - a következő szempontok irányadóak:
  - a) az alkalmazott kereskedelmi gyakorlat kiterjedtsége, figyelemmel különösen a kommunikáció eszközének jellegére, a jogsértéssel érintett földrajzi terület nagyságára, a jogsértéssel érintett üzletek számára, a jogsértés időtartamára vagy a jogsértéssel érintett áru mennyiségére, vagy
  - b) a jogsértésért felelős vállalkozás mérete a nettó árbevétel nagysága alapján.
55. A (2) bekezdés szerint a gazdasági verseny érdemi érintettsége minden egyéb körülményre tekintet nélkül fennáll, ha
  - a) a kereskedelmi gyakorlat országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón keresztül valósul meg,

- b) a kereskedelmi gyakorlat országos terjesztésű időszakos lap vagy legalább három megyében terjesztett napilap útján valósul meg,
- c) a fogyasztók közvetlen megkeresésének módszerével végzett kereskedelmi gyakorlat legalább három megye fogyasztói felé irányul, vagy
- d) az áru eladásának helyén alkalmazott eladásösztönző kereskedelmi gyakorlat legalább három megyében megszervezésre kerül.
56. A Versenytanács megállapította, hogy az Fttv. 11. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a jelen ügyben fennáll a GVH hatásköre, mivel a vizsgált kereskedelmi gyakorlat részben országos műsorszolgáltatást végző műsorszolgáltatón (Class FM csatorna) útján valósult meg.
57. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése szerint a 10. §-ának (2)-(4) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértése esetén az eljárás lefolytatására a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló törvényben meghatározott hatóság jogosult az ott meghatározott szabályok szerint azzal, hogy a végső fogyasztó az Fttv. alkalmazásában fogyasztónak minősül akkor is, ha nem természetes személy.
58. Az Fttv. 17. §-ának (1) bekezdése szerint az Fttv.-ben meghatározott hatóság jár el az Fttv. szerinti eljárásban akkor is, ha külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály vagy az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezésének megsértése tekintetében külön törvény így rendelkezik. Az ilyen eljárásban az eljáró hatóság vizsgálja mind az Fttv., mind pedig a külön törvény, illetve az annak végrehajtására kiadott jogszabály, illetve az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseinek megsértését.
59. Az Éltv. 25. §-ának (3) bekezdése értelmében az Éltv. 10. §-ának (2)-(4) bekezdésének megsértése esetén is a gazdasági verseny Fttv. szerinti érdemi érintettségének megállapíthatóságát kell vizsgálni, amely az előzőekben kifejtettek szerint már megállapításra került, s így a GVH hatásköre a jelen versenyfelügyeleti eljárásban az Éltv. vonatkozásában is fennáll.
60. A GVH illetékessége a Tpvt. 46. §-a alapján az ország egész területére kiterjed.
61. A Tpvt. 44. §-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásra – a törvényben meghatározott szűk körű kivételtől eltekintve – a Ket. rendelkezéseit kell alkalmazni.
62. Az eljárást befejező döntést a Tpvt. 63. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerint a vizsgálat elrendelésétől számított három hónapon belül kell meghozni; az ügyintézési határidő azonban ugyanezen szakasz (6) bekezdése szerint indokolt esetben két alkalommal, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbítható. A Ket. 33. §-a (3) bekezdésének c) pontja alapján a tényállás tisztázásához szükséges adatok közlésére irányuló felhívástól az annak teljesítéséig terjedő idő (a jelen eljárásban összességében 53 nap) az ügyintézési határidőbe nem számít be. Mindezekre tekintettel az ügyintézési határidő 2013. november 6-án telik le.

63. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 75. §-a (1) bekezdésének második mondata, illetve 82. §-a biztosítja.

Budapest, 2013. november 6.

dr. Szoboszlai Izabella s.k.  
előadó versenytanácsstag

dr. Berki Ádám s.k.  
versenytanácsstag

dr. Kóhalmi Attila s.k.  
versenytanácsstag